

Treindustrien

- en driver for å nå bærekraftsmålene

Innhold

Treindustrien – en driver for å nå bærekraftsmålene.....	4
Samarbeid.....	4
Klima, miljø og sirkulær økonomi.....	5
Råvare.....	5
Produksjon.....	5
Transport.....	5
Klimaløsninger for samfunnet.....	6
Sirkulær økonomi.....	6
Våre næringspolitiske budskap om klima, miljø og sirkulær økonomi.....	7
Sosial bærekraft.....	8
Et seriøst arbeidsliv.....	8
Løsninger til samfunnet.....	8
Kompetansebehov og livslang læring.....	8
HMS.....	8
Våre næringspolitiske budskap om sosial bærekraft.....	8
Bærekraftig vekst, lønnsomhet og konkurransekraft.....	10
Lønnsomhet er bærebjelken for bærekraft.....	10
Ny industri springer ut av dagens industri.....	10
Industrialisering.....	10
Innovasjon.....	10
De teknisk-industrielle instituttene.....	10
Infrastruktur.....	10
Våre næringspolitiske budskap om økonomisk bærekraft.....	11

Treindustrien – en driver for å nå bærekraftsmålene

Treindustrien legger FNs bærekraftsmål til grunn for vår virksomhet, næringsutvikling og næringspolitikk. Vår industri er en del av løsningen på klimautfordringen, vi skal skape trygge og givende arbeidsplasser og bidra til verdiskaping. For å nå målene må vi kombinere miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft.

Å være en del av løsningen innebærer en offensiv holdning for å drive utviklingen i riktig retning. Bransjen ser både på hva bedriftene og bransjen selv kan gjøre - og hva som må til av rammebetingelser for å legge til rette for næringsutvikling. Her kan du lese mer om vårt arbeid i lys av bærekraftsmålene.

Samarbeid

Samarbeid er avgjørende for å nå bærekraftsmålene. Treindustrien jobber sammen med mange andre for å nå målene. Vi er en del av Byggenæringens Landsforening og NHO, og trepartssamarbeidet i arbeidslivet. I Verdikjeden Skog og Tre samarbeider vi på tvers i skog- og trenæringen for å legge til rette for synergier og en helhetlig utvikling basert på skogen som råvare. Vi jobber også tett med våre søsterorganisasjoner i Norden og har europeisk samarbeid gjennom de europeiske bransjeorganisasjonene EOS og CEI-Bois.

Klima, miljø og sirkulær økonomi

Råvare

Tre er en fornybar råvare som sørger for opptak av CO₂. For å nå klimamålene må skogen tas i bruk og videreføres. Det er en forutsetning at den drives bærekraftig, og at tilveksten er større enn avvirkningen, slik som i Norge. Samtidig skal arts mangfold og naturverdier tas vare på. For å ivareta alle disse hensynene er skog til hogst i Norge sertifisert etter strenge systemer, FSC eller PEFC. God balanse mellom vekst og vern ligger til grunn, og bruk av kortreiste råvarer er et mål. Optimal bruk av hele tømmerstokken til høyverdige produkter med lang levetid er en forutsetning. I en sirkulær økonomi må det legges til rette for fleksible løsninger, ombruk og materialgjenvinning for god utnyttelse av råvarene.

Produksjon

Produksjonen i treindustrien er i utgangspunktet klimavennlig sammenliknet med annen industri, men også i vår bransje er det potensiale for forbedringer knyttet til energibruk i produksjonen. Flere av virksomhetene har gjennomført energikartlegging og energieffektiviseringstiltak og jobber med å redusere energibruken. Det benyttes en stor andel fornybar energi i produksjonen; ca 72 % bioenergi, 25 % elektrisitet og kun 3 % fossil energi. Mange av bedriftene er selvforsynt med egen bioenergi. Flere av medlemsbedriftene leverer sidestrømmer og biprodukter til produksjon av bioenergi til andre sektorer/fjernvarme.

Transport

Transport utgjør en betydelig del av både kostnader og klimagassavtrykk. Treindustrien har jobbet intensivt og målrettet for mer effektive og klimavennlige transportløsninger. Innføring av 24 meters tømmervogntog har redusert klimagassutslipp fra tømmertransporten. For frakt av ferdigvarer har det tatt lenger tid å få samme effekt. Det har tatt tid å

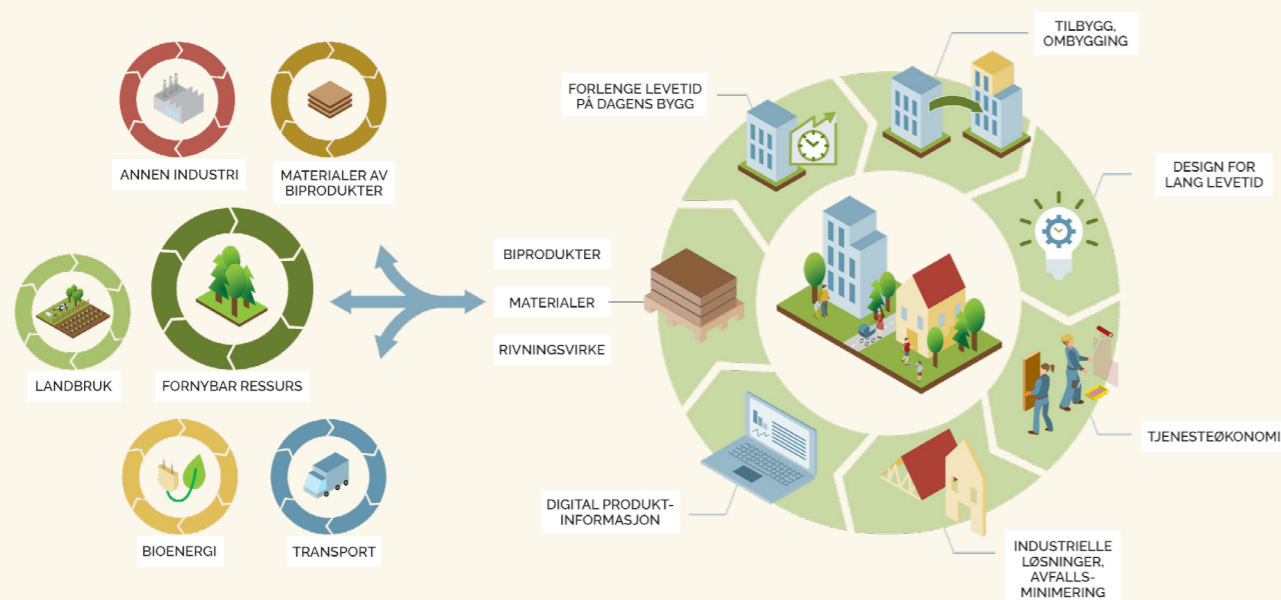
få åpnet sammenhengende strekninger for bruk av modulvogntog, men i løpet av 2020 ble flere viktige strekninger åpnet. Regjeringen har også lagt til rette for at fylkene kan åpne tømmervegnettet for modulvogntog for å få en ytterligere effekt framover. Bruk av modulvogntog som kan ta mer last kan redusere CO₂-utslippene med mellom 14 og 16 % sammenliknet med ordinære vogntog, ifølge beregninger fra Norges Lastebileierforbund.

Innen 2030 må klimagassutslipp fra transportsektoren i Norge mer enn halveres. For Treindustrien som en transportintensiv næring betyr det å jobbe bredt for å ta i bruk ny teknologi og nye fornybare energikilder. Det er et mål å forsere innføringen av nye utslippsfrie større kjøretøy. Der teknologien ikke er moden er biodrivstoff som erstatning for fossilt drivstoff et viktig bidrag.

Bedriftene har gått over til kun bruk av Euro 6 motorer, og det jobbes for å utvikle infrastruktur for bulktransport av 100% biodrivstoff [HF1] og utvikle infrastruktur for BioGas. For internt transport på fabrikkene er overgang til elektrifiserte trucker til industriformål i prosess, og det jobbes blant annet med batteriteknologi som møter behovene.

For å følge opp arbeidet med grønnere transportløsninger er Treindustrien partner i Grønt Landtransportprogram.

Treindustrien jobber også for at myndighetene legger til rette for bedre utnyttelse av vegnettet. Dette innebærer å redusere kjøreavstander ved å fjerne flaskehals og at mer gods kan flyttes fra vei over på bane. Økt fremføringshastighet på jernbanen og elektrifisering av banestrekninger, samt nye terminalløsninger må konkretiseres i Nasjonal Transportplan.

Klimaløsninger for samfunnet

Omkring 15% av de norske klimagassutslippene er knyttet til aktiviteter innen bygg, anlegg og eiendom. På verdensbasis er tallet høyere. Byggematerialer i tre kan erstatte mer utslippsintensive materialer og komponenter. Les mer om industrielle trebaserte løsninger her. Karbon blir lagret i bygget gjennom hele byggets levetid, samtidig som nye trær kan vokse opp. Hele tømmerstokken benyttes, der de beste kvalitetene blir til byggematerialer. Ved avhending av bygg kan trevirket materialgjenvinnes eller gå til energiformål som erstatning for fossile energikilder. Sidestrømmer (flis og bark) fra produksjonen er viktige innsatsfaktorer for at andre næringer kan få mer klimasmarte løsninger. Det kan være til papp og papir, til fremstilling av kjemikalier og tilsetningsstoffer, bioplast, dyrefor, tilslag i asfalt og sement og mye annet. Prosess 21 har pekt på bruk av trevirke/biomasse som en del av løsningen for at prosessindustrien skal nå sine klimamål. Restråstoff og sidestrømmer kan også gå til avansert biodrivstoff, som erstatning for fossilt drivstoff, og er en viktig del av løsningen for å nå klimamålene i transportsektoren.

Sirkulær økonomi

Tre er i seg selv en sirkulær råvare når skogen forvaltes bærekraftig. Nye trær vokser opp, for de som hogges. I Norge er tilveksten vesentlig større enn avvirkningen av skog. Vi avvirker under 50 % av årlig tilvekst, og skog til hogst i Norge er sertifisert etter PEFC eller FSC. En sirkulær økonomi krever at råvarene får optimal benyttelse, med lengst mulig levetid. Treindustrien mener vi må forlenge levetiden på dagens bygg, ved å utnytte allerede utbygde arealer og materialer. Det kan for eksempel være store klimagevinster i å la bærekonstruksjonen stå, og det ligger muligheter i både påbygg/tilbygg, energioppgraderinger og tilpasninger av dagens bygg. Her må industrien også utvikle nye produkter og løsninger som er tilpasset behovene i rehabiliteringsmarkedet. Treindustrien har gjennomført et eget FoU-prosjekt for påbygg i høyden på eksisterende borettslagsblokker. Treindustrien har også adressert behovet for å utvikle produkter og produktinformasjon slik at morgendagens bygg er sirkulære, demonterbare og fleksible, og har en kvalitet som sikrer lang levetid. Den sterke utviklingen innen prefabrikasjon og elementbygging kan her være en del av løsningen. Det er viktig at også virkemiddelapparatet innrettes for å nå mål innen sirkulær økonomi i byggenæringen.

Våre næringspolitiske budskap om klima, miljø og sirkulær økonomi:

- Det må stimuleres til bruk av tre basert på overskudd av norsk bærekraftig skog.
- Skog til hogst skal være sertifisert.
- Planer og tiltak for å håndtere klimarisiko må videreføres og følges opp.
- Byggeregelverket må brukes til å stille helhetlige klimakrav til bygg, der materialer inngår.
- Offentlige anskaffelser må brukes til innovasjon for å nå klima- og miljømål
- Stimuler byggenæringen til nyskaping og bruk av tre som byggemateriale.
- Levetiden på dagens bygg må forlenges, framfor å rive. Det bygges årlig ca. 30 000 nye boliger. Den største andelen bygg er allerede oppført hvor ca. 1,5 millioner er boligbygg av totalt 4,2 millioner bygg i Norge. Det ligger store muligheter i ombygging, tilbygg og energioppgradering av fasader. Det bør ses på hvilke insentiver som vil være mest effektive, eksempelvis krav i offentlige anskaffelser eller tilpasninger i avgifter og regelverk.
- Morgendagens bygg må designes for lang levetid, der kvalitet, fleksibilitet og design for ombruk vektlegges.
- Det må legges til rette for at finans- og forsikringsbransjen kan tilby gode betingelser til bolig- og byggeiere som vil bygge og rehabilitere egne bygg på en bærekraftig måte. Ref. EUs «Green Deal» og finansieringsplanen for denne.
- Virkemidler må tas i bruk for å hente ut det store energieffektiviseringspotensialet i den eksisterende bygningsmassen. Det må legges til rette også for skrittvis tiltak for energieffektivisering og oppgradering av bygg, ved å tilpasse ENOVA støtteordninger. Støtten må ha en sosial profil slik at vanlige boligeiere får råd til å gjennomføre tiltak. Dette også i tråd med EUs Renovation Wave.
- Det må på plass en helhetlig opptrappingsplan for biodrivstoff fram mot 2030.
- FoU-innsats må støtte opp om sirkulærøkonomi.
- Ressursbruk og avfall må reduseres. Økt bruk av industrielt trebyggeri kan være en del av løsningen.
- Norge må delta aktivt i EUs regelverksutforming for sirkulær økonomi og byggeregelverket
- SSB må utvikle og forbedre statistikk for byggavfall.
- Emballasjebruk må reduseres og løsninger for emballasje må optimaliseres for å oppnå avfallsreduksjon og bidra til reduserte klimagassutslipp.
- Det må utvikles gode verktøy for digital produktinformasjon som følger bygget gjennom hele livsløpet.
- Det må gjøres enklere for forbrukerne å ta gode klima- og miljøvalg og hindre «grønnvasking» ved å sørge for enhetlig produktinformasjon om varers klima- og miljøfotavtrykk.

Les mer om våre innspill på www.treindustrien.no

Sosial bærekraft

Et seriøst arbeidsliv

Bedriftene i Treindustrien er lokalisert nær råvaren og flere utgjør hjørnesteinsbedrifter i sine lokalsamfunn. Bedriftene bidrar til bærekraftig økonomisk vekst, basert på videreforedling av bærekraftig forvaltet skog. Treindustrien mener samarbeid legger godt grunnlag for sosial bærekraft. Treindustrien er en del av Byggenæringens Landsforening (BNL) og Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). Treparts-samarbeidet i norsk arbeidsliv legger grunnlag for sosial bærekraft i samfunnet. Bedrifter i treindustrien tar inn lærlinger og har ordninger for å sysselsette også folk som av ulike grunner har falt utenfor arbeidslivet.

Løsninger til samfunnet

Tre som byggemateriale kan være med å skape gode bomiljøer og gode bygg, og er en del av løsningen for bærekraftige byer og samfunn. I Treindustriens sirkulærøkonomi-prosjekt om påbygg i høyden, inngår også sosial bærekraft. Vi har blant annet sett på hvordan påbygg i høyden kan være med å finansiere heis i eksisterende borettslagsblokker, som gjør at eldre kan bli boende lenger hjemme.

Kompetansebehov og livslang læring

Med digitalisering, økt bruk av ny teknologi og økende levealder er det et stort behov for tiltak som gir livslang læring. Bærekraftskompetanse bør også inngå som en integrert del av utdanningstilbudet. Treindustrien jobber for at det regionale utdanningstilbudet styrkes, og for et godt videreutdanningstilbud gjennom fagskole og høyere utdanning. Treindustrien er også med på å finansiere et professorat på NTNU. Det er viktig at det utdannes fagfolk som kan bygge med tre, også større bygg og med industrielle løsninger og konsepter.

HMS

Helse, miljø og sikkerhet er høyt prioritert i Treindustrien, og bedriftene i Treindustrien jobber sammen om HMS i vårt HMS-utvalg. For Treindustrien er sikkerhet en samarbeidsarena, ikke en konkurransearena. Treindustrien har også utviklet et eget nettbasert HMS-kurs tilpasset vår bransje.

Våre næringspolitiske budskap om sosial bærekraft:

- Det regionale utdanningstilbudet må styrkes.
- Etter- og videreutdanningstilbudet gjennom fagskole, høyere faglig utdanning og spesialisering må styrkes for ansatte på alle nivåer, for å møte omstilling og utvikling innen både bærekraft og digitalisering.
- Det må legges til rette for at ansatte kan gjennomføre etter- og videreutdanning etter prinsippet om livslang læring.
- Fagretninger ved universiteter og høyskoler må møte samfunnets behov for økt bruk av fornybare ressurser og overgang til en sirkulær økonomi. Det er behov for økt kompetanse om å bygge fremtidens bygg i tre.
- Lærlingetilskuddet må økes for å stimulere til at flere bedrifter kan ta inn lærlinger. Tilskuddsnivået må reflektere de faktiske kostnadene.
- Høy organisasjonsgrad og godt samarbeid i treparts-samarbeidet bidrar til ryddige arbeidsforhold med anstendig lønn og høy grad av faste ansettelser.
- Tiltak må støtte opp om en seriøs byggenæring
- Med mål om økt sosial bærekraft og basert på stortingsvedtak 438 om nye finansieringsformer for boliger til eldre, må energioppgradering, forlenget levetid på bygg og tilpasning av boliger ses i sammenheng. Slik kan eldre bo lengst mulig hjemme, i stedet for å ha behov for sykehjemsplass. Enova og Husbanken må innrettes for å nå mål.

Bærekraftig vekst, lønnsomhet og konkurransekraft

Lønnsomhet er bærebjelken for bærekraft. Økonomisk bærekraft er en forutsetning for konkurransekraft og for å kunne nå også de andre bærekraftsmålene. Konkurransedyktige og forutsigbare rammebetingelser er en forutsetning for industriutvikling og forretningsutvikling. Infrastruktur er en svært viktig rammebetingelse for trebasert industri som frakter store volum. Industrialisering og digitalisering er en forutsetning for lønnsom verdiskaping, i tillegg til videreutvikling av kompetanse. Det må legges vekt på optimal utnyttelse og forvaltning av råvarer og ressurser i tråd med prinsipper for en sirkulær økonomi. Lønnsomhet er en forutsetning for å kunne investere i ny teknologi, som igjen medvirker til økt sosial og miljømessig bærekraft.

Ny industri springer ut av dagens industri
Dagens industri gir knoppskyting for ny industri i Norge. Ved å bygge videre på allerede gjennomførte investeringer i dagens industri reduseres risiko og det gir muligheter for raskere omstilling og økt lønnsomhet. Virkemiddelapparatet og størrelsen på FoUI-programmene må tilpasses bedrifter av ulike størrelser. Det må legges til rette for både radikal innovasjon og stegvise forbedringer. Forutsigbarhet er nøkkelen til investeringer.

Industrialisering

Skogressursene må gjøres mer tilgjengelige for industriell bruk. Tiltak som gir en sikker og forutsigbar tilgang på råstoff, er viktig som grunnlag for industriell bearbeidelse og utvikling. Innen industrielt trebyggeri er det store muligheter for videreutvikling av effektive løsninger som også kan bidra til sirkulær økonomi gjennom forlenget levetid på bygg, avfallsreduksjoner, og grønn omstilling. Det må legges til rette for å ta i bruk ny teknologi, automatisering og digitalisering. Treindustrien følger opp anbefalingene fra Digitalt Veikart for byggenæringen.

Innovasjon

Byggenæringen har et stort potensial og treindustrien er en del av løsningen for å utvikle fremtidens bygg. Norge har lange tradisjoner for å bygge i tre, høy kompetanse, tilgang på teknologi, overskudd av bærekraftig skogråstoff og tilgang på kapital. Gjennom satsing på forskning og innovasjon kan norsk treindustri utvikle produkter, løsninger og tjenester for en bærekraftig verden. Det er viktig å styrke den offentlige, næringsrettede forskningsinnsatsen for å bidra til at industrien utvikler ny miljøriktige produkter og kostnadseffektive løsninger. Målrettede virkemidler er viktig for å kunne uløse potensialet. Det må utvikles produkter og forretningsmodeller som støtter bærekraftige behov.

De teknisk-industrielle instituttene

Institutter med spisskompetanse er viktige innovasjonspartnere, spesielt for små og mellomstore bedrifter. Kriteriene for å få grunnfinansiering må endres for å gjøre det enklere også for mindre bransjeinstitutter og tekniske-industrielle institutter å få grunnfinansiering, uten at dette går på bekostning av kvalitet.

Infrastruktur

I treindustrien fraktes store volum. Tømmer skal fra skogen til industrianleggene, biprodukter som flis skal videre til annen industri og ferdige byggevarer skal ut i markedet. Transport står for en stor del av kostnadene til bedriftene og derfor er effektive transportløsninger med minst mulig klimagassutslipp avgjørende. Treindustrien er en av partnerne i Grønt landtransport-programmet som har til hensikt å fremskynde overgangen til nullutslippstransport i tungtrafikken. Nasjonal Transportplan og forutsigbar oppfølging av denne er helt avgjørende for industriutvikling og en forutsetning for investering i ny industri. Mer gods må over på bane og det må tilrettelegges for effektiv frakt av både tømmer og ferdigvarer på vei.

Våre næringspolitiske budskap om økonomisk bærekraft:

- Industrinær skog bør anvendes for å gi kortreiste varer.
- Det er et mål å i størst mulig grad bearbeide tømmerstokken i Norge, framfor eksport av råvarer. Det må stimuleres til høyest mulig grad av videreforedling av skogressursene i Norge.
- Det må legges til rette for aktiv skog- og klimapolitikk med vekt på å utnytte skogens muligheter til å levere biomasse innenfor bærekraftige rammer. Det må legges til rette for å benytte skogressursene i tråd med rammen som er satt for forvaltet skog i EUs klimarammeverk.
- Det må satses på digitalisering av industrielle verdikjeder gjennom en offensiv nasjonal strategi, hvor kompetanse, teknologi og virkemiddelapparat utvikles for å nå samfunns mål.
- Legge til rette for utvikling av forretningsmodeller for en sirkulær økonomi, med fokus på bedre utnyttelse av ressursene, økt merverdi og lengst mulig levetid.
- Incentiver og virkemidler må støtte opp om videreforedling og utvikling innen industrielt byggeri og prefabrikasjon.
- Økt norsk verdiskaping er avhengig av satsing på forskning og innovasjon basert på dagens industri for å utnytte allerede gjennomførte investeringer. Dette tar ned risiko, øker mulighetene for investering, gir muligheter for raskere omstilling og økt lønnsomhet.
- Virkemiddelapparatet og størrelsen på FoUI-programmene må tilpasses norsk bedriftsstruktur. Det må legges til rette for både radikal innovasjon og stegvise forbedringer. FoU-innsatsen må bygge opp om norsk verdiskaping.
- Instituttsektoren må gis like konkurransevilkår for å støtte opp om industriens utviklingsmuligheter. Basisfinansiering er et viktig virkemiddel for strategiske satsinger, til beste for norsk industri og næringsliv. Institutter med spisskompetanse er viktige innovasjonspartnere, spesielt for små og mellomstore bedrifter. Kriteriene for å få basisfinansiering må endres for å gjøre det enklere også for mindre bransjeinstitutter å få basisfinansiering, uten at dette går på bekostning av kvalitet.
- Mer gods må over fra vei til bane. Det krever statlige investeringer i infrastruktur slik som nye terminaler, kryssningsspor og elektrifisering av jernbanen. Se også Treindustriens detaljerte innspill til Nasjonal Transportplan.
- Det må sørges for bevilgninger for å gjennomføre bruprogrammet som skal fjerne flaskehalsen på fylkesvegnettet gjennom forsterkninger av bruer og i tråd med Nasjonal transportplan 2018-2029.
- Vegnettets kapasitet må utnyttes for verdiskaping og industriutvikling i alle regioner i Norge. Transport av tømmer og byggevarer skal foregå så effektivt og miljøvennlig som mulig. Modulvogntog gir muligheter til mer last pr. transport, som gir kostnads- og miljøgevinster i form av færre transporter på veiene. Mer effektiv transport er et av tiltakene i Klimakur 2030.
- Vedlikeholdsetterslepet på fylkesveier må reduseres for å styrke konkurransekraft og redusere klimagassutslipp.
- Myndighetene må støtte opp om Grønt landtransport-programmet og oppfølging av tiltak som foreslås for å forsere overgangen til nullutslippsløsninger i tungtransporten.

Les mer om våre innspill på www.treindustrien.no

